Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA HENRIKA SAUGMANDSGORA ĒES
[*HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 28. februārī [1]

Lieta C-729/17

Eiropas Komisija
pret

Grieķijas Republiku

Valsts pienākumu neizpilde – Direktīva 2005/36/EK – Profesionālo kvalifikāciju atzīšana – Valsts noteikumi attiecībā uz tādu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu atzīšanu, kuri iegūti mediatora profesijas praktizēšanai

I. Ievads

1. Savā prasībā Eiropas Komisija lūdz Tiesu, pirmkārt, konstatēt, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar LESD 49. pantu, kurā aizliegti brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumi, un saskaņā ar Direktīvas 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū [2] 15. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktu un 3. punktu. Šajā ziņā tā pārmet šai dalībvalstij, ka, neievērojot šīs tiesību normas, tā ir ierobežojusi mediatoru apmācības iestāžu juridisko formu.

2. Otrkārt, Komisija lūdz konstatēt, ka Grieķijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas izriet gan no LESD 49. panta, gan Direktīvas 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu [3] 13., 14. panta un 50. panta 1. punkta, kā arī tās VII pielikuma. Šajā ziņā tā pārmet šai dalībvalstij, ka tā ir pakļāvusi tādu personu kvalifikācijas atzīšanas procedūru, kuras lūdz akreditāciju mediatora darba veikšanai, pirmkārt, papildu prasībām, kas šajā direktīvā nav paredzētas attiecībā uz prasīto sertifikātu saturu, un, otrkārt, kompensējošus pasākumiem, pirms kuriem nav veikts novērtējums par iespējamu būtisku atšķirību pastāvēšanu salīdzinājumā ar iekšzemes apmācību, tādējādi pārkāpjot diskriminācijas aizlieguma principu.

3. Saskaņā ar Tiesas lūgumu šajos secinājumos uzmanība tiks īpaši pievērsta iebildumiem, kas saistīti ar apstrīdēto Grieķijas tiesību aktu nesaderību ar Direktīvu 2005/36 [4], ņemot vērā īpaši savstarpējo saikni starp minēto direktīvu un Direktīvu 2008/52/EK [5].

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (2006. gada 12. decembris) (OV 2006, L 376, 36. lpp.).

3 Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva (2005. gada 7. septembris) (OV 2005, L 255, 22. lpp.).

4 Attiecībā uz valsts tiesiskā regulējuma iespējamo nesaderību ar Direktīvas 2006/123 15. pantu un LESD 49. pantu skat. ģenerāladvokāta M. Špunara [*M. Szpunar*] secinājumus vēl izskatāmajā lietā Komisija/Vācija (C-377/17).

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2008. gada 21. maijs) par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komerclietās (OV 2008, L 136, 3. lpp.).

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Direktīva 2005/36

4. Direktīvas 2005/36 13. panta "Atzīšanas nosacījumi" 1. punktā ir paredzēts:

"Ja piekļuve reglamentētai profesijai vai darbībai šādā profesijā uzņēmējā dalībvalstī ir atkarīga no tā, vai personai ir konkrētas profesionālās kvalifikācijas, minētās dalībvalsts kompetentā iestāde atļauj pretendentiem piekļūt un darboties minētajā profesijā saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem, kurus piemēro tās pilsoņiem, ja viņiem ir kompetences apliecinājums vai kvalifikāciju apliecinoši dokumenti, kuri minēti 11. pantā un kurus prasa cita dalībvalsts, lai piekļūtu profesijai vai darbotos profesijā tās teritorijā.

Kompetences apliecinājumus vai kvalifikāciju apliecinošus dokumentus izdod dalībvalsts kompetentā iestāde, kas norīkota saskaņā ar minētās dalībvalsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem."

5. Šīs direktīvas 14. pantā "Kompensācijas pasākumi" 1., 4. un 5. punktā ir noteikts:

"1. Šīs direktīvas 13. pants neliedz uzņēmējai dalībvalstij pieprasīt pretendentam pabeigt adaptācijas periodu, kas var ilgt līdz trim gadiem, vai veikt zināšanu pārbaudi, ja:

a) apmācība, ko pretendents saņēmis, aptver mācību priekšmetus, kuri būtiski atšķiras no tiem, ko aptver kvalifikāciju apliecinošais dokuments, kurš nepieciešams uzņēmējā dalībvalstī;

b) reglamentētā profesija uzņēmējā dalībvalstī ietver vienu vai vairākas reglamentētas profesionālās darbības, kuras atbilstīgajā profesijā nepastāv pretendenta izcelsmes dalībvalstī, un uzņēmējā dalībvalstī nepieciešamā apmācība aptver mācību priekšmetus, kuri būtiski atšķiras no tiem, ko aptver pretendenta kompetences apliecinājums vai kvalifikāciju apliecinošais dokuments.

[..]

4. Šā panta 1. un 5. punkta piemērošanas nolūkā "mācību priekšmeti, kuri būtiski atšķiras" ir tādi mācību priekšmeti, attiecībā uz kuriem iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences ir būtiskas darbības veikšanai attiecīgajā profesijā un attiecībā uz kuriem ieceļotāja saņemtā apmācība tās satura ziņā būtiski atšķiras no apmācības, kas tiek pieprasīta uzņēmējā dalībvalstī.

5. Šā panta 1. punktu piemēro, atbilstīgi ņemot vērā proporcionalitātes principu. Jo īpaši, ja uzņēmēja dalībvalsts paredz prasīt, lai pretendents pabeidz adaptācijas periodu vai veic zināšanu pārbaudi, tai vispirms jāpārliecinās par to, vai zināšanas, prasmes un kompetences, ko pretendents apguvis savas profesionālās pieredzes vai mūžizglītības gaitā un ko apstiprinājusi attiecīga iestāde jebkurā dalībvalstī vai trešā valstī, ir tādas zināšanas, prasmes un kompetences, kuras pilnīgi vai daļēji aptver 4. punktā definētos mācību priekšmetus, kuri būtiski atšķiras."

6. Minētās direktīvas 50. panta "Dokumentācija un formalitātes" 1. punktā ir noteikts, ka "ja uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes lemj par pieteikumu nodarboties ar attiecīgo reglamentēto profesiju saskaņā ar šo daļu, minētās iestādes var prasīt VII pielikumā uzskaitītos dokumentus un sertifikātus [..]".

7. Minētais VII pielikums "Dokumenti un sertifikāti, ko iespējams prasīt saskaņā ar 50. panta 1. punktu" ir formulēts šādi:

"1. Dokumenti

a) Attiecīgās personas pilsonību apliecinošs dokuments.

b) Attiecīgās personas profesionālās kompetences atestācijas [apliecinājumi] vai kvalifikāciju apliecinošie dokumenti, kas dod iespēju pretendēt uz konkrēto profesiju, kā arī profesionālās pieredzes atestācijas [apliecinājuma] kopijas, kur tas nepieciešams.

Uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes var uzaicināt pretendentu sniegt informāciju attiecībā uz viņa apmācību tādā apmērā, kādā tas ir nepieciešams, lai noteiktu iespējamās būtiskās atšķirības no nepieciešamās [iekšzemes] profesionālās izglītības, kā noteikts 14. pantā. [..]

c) Gadījumos, kas minēti 16. pantā – sertifikāts attiecībā uz profesionālās darbības raksturu un ilgumu, ko izsniegusi kompetentā iestāde vai struktūra izcelsmes dalībvalstī vai dalībvalstī, no kuras ārvalstnieks ieradies.

[..]"

B. Grieķijas tiesības

1. Likums Nr. 3898/2010

8. Ar Likumu Nr. 3898/2010[6] tika transponēta Direktīva 2008/52.

9. Minētā likuma 6. panta "Akreditācijas struktūra" 1. un 3. punktā ir noteikts:

"1. "Mediatoru akreditācijas komisija" ir izveidota Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrijas uzraudzībā, [un] tās uzdevums it īpaši ir mediatoru kandidātu akreditācija [..].

3. Mediatoru kandidātu akreditācijai ir jākārto eksāmeni, ko vērtē atlases žūrija, kurā iekļauti divi 1. punktā minētās komisijas locekļi, kurus iecēlis tās priekšsēdētājs, un tiesnesis, kas šo žūriju vada. Atlases žūrija pārbauda, vai kandidātam ir pietiekamas zināšanas, prasmes un izglītība, ko sniegušas 5. pantā minētās apmācības iestādes, mediācijas pakalpojumu sniegšanai; tās lēmumu noformē ir rakstveidā un pienācīgi pamato. [..]"

10. Saskaņā ar minētā likuma 7. panta 2. punkta a) apakšpunktu "tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību [..] ministrs paredz īpašus nosacījumus attiecībā uz mediatoru atestāciju, kā arī procedūru tāda atestācijas dokumenta atzīšanai, ko mediatori ieguvuši citā Eiropas Savienības dalībvalstī. Šādai atzīšanai, kā arī pagaidu vai pastāvīgai atestācijas atsaukšanai ir jāsaņem 6. panta 1. punktā minētās komisijas iepriekšēja piekrišana". Šā 6. panta 5. punktā it īpaši ir paredzēts, ka minētais ministrs ar rīkojumu "precīzi nosaka mediatoru kandidātu eksāmena, ko tie kārto, piedaloties atlases žūrijai, kārtību, kritērijus un nosacījumus".

11. Šā paša likuma 14. pants tika grozīts ar 2012. gada 4. decembra leģislatīvo aktu[7], ar ko tam tika pievienots 2. punkts, saskaņā ar kuru "ir atļauts atzīt mediatora atestācijas dokumentu, ko izdevusi ārvalstu apmācības iestāde pēc Grieķijā sniegtas apmācības, ja šis dokuments ir iegūts vēlākais Likuma Nr. 3898/2010 5. pantā minētās apmācības iestādes vai iestāžu atļaujas saņemšanas un darbības uzsākšanas datumā un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 2012. gada 31. decembrī".

6 Likums par mediāciju civillietās un komerclietās (FEK A' 211/16.12.2010).

7 Leģislatīvais akts par tādu steidzamu jautājumu risināšanu, kuri ietilpst Finanšu ministrijas, Attīstības, konkurences, infrastruktūras, transporta un sakaru ministrijas, Izglītības un reliģijas lietu ministrijas, Kultūras un sporta ministrijas, Vides, enerģētikas un klimata pārmaiņu ministrijas, Darba, sociālā nodrošinājuma un labklājības ministrijas, Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrijas, Administratīvo reformu un e-pārvaldības ministrijas kompetencē, un citi noteikumi (FEK A' 237/5.12.2012).

2. Grozītais ministrijas Rīkojums Nr. 109088

12. Ministrijas 2011. gada 12. decembra Rīkojuma Nr. 109088[8], kurā grozījumi izdarīti ar 2012. gada 20. decembra Rīkojumu Nr. 107309[9], (turpmāk tekstā – "grozītais ministrijas Rīkojums Nr. 109088") vienīgā panta A nodaļas 1., 2. un 5. punkts ir formulēti šādi:

"A. Ārvalstu apmācības iestādes izdotā mediatora atestācijas dokumenta atzīšanas procedūra noris šādi.

Akreditācijas komisija ārvalstu apmācības iestādes izdoto mediatora atestācijas dokumentu atzīst par līdzvērtīgu saskaņā ar šādu procedūru:

1. Attiecīgās personas iesniedz pieteikumu par mediatora atestācijas dokumenta atzīšanu.

[..]

2. Pieteikuma veidlapai pievieno šādus apliecinošus dokumentus:

[..]

c) apmācības iestādes izdots sertifikāts, kurš adresēts Likuma Nr. 3898/2010 6. panta 1. punktā minētajai mediatoru akreditācijas komisijai un kurā norādīts:

   aa) kopējais mācību stundu skaits,

   bb) mācību priekšmeti,

   cc) mācību vieta,

   dd) dalībnieku skaits,

   ee) pasniedzēju skaits un kvalifikācija,

   ff) kandidātu eksaminēšanas un novērtēšanas procedūra un kārtībā, kādā tiek nodrošināts godīgums.

[..]

5. Mediatoru akreditācijas komiteja uzskata atestācijas dokumentu par līdzvērtīgu ar nosacījumu, ka šo dokumentu ir izdevusi atzīta ārvalsts iestāde un ka attiecīgā persona var apliecināt pieredzi, kas atbilst vismaz trīs gadījumiem, kad tā piedalījās mediācijas procedūrās kā mediators, mediatora asistents vai vienas no pusēm padomdevējs. Komisija pēc saviem ieskatiem var pieprasīt attiecīgajai personai kārtot papildu eksāmenu, it īpaši, ja apmācību Grieķijā sniegusi ārvalsts iestāde.

Attiecībā uz tāda atestācijas dokumenta līdzvērtīguma atzīšanu, kas iegūts ārvalstīs vai ko izdevusi atzīta ārvalsts apmācības iestāde pēc Grieķijā sniegta apmācības kursa, mediatoru akreditācijas komisija var atzīt atestācijas dokumentu par līdzvērtīgu, pat ja attiecīgā persona nevar apliecināt pieredzi, kas atbilst vismaz trīs gadījumiem, kad tā piedalījās mediācijas procedūrās kā mediators, mediatora asistents vai vienas no pusēm padomdevējs, ja attiecīgās personas lietā iekļautā informācija kopumā skaidri apliecina šīs personas tālākizglītību un sistemātisku praksi mediācijas jomā un ja šis dokuments ir iegūts vēlākais 2012. gada 31. decembrī."

8 FEK B' 2824/14.12.2011.

9 FEK B' 3417/21.12.2012.

3. Likums Nr. 4512/2018

13. Likums Nr. 4512/2018, kurā ir iekļauta II nodaļa "Noteikumi attiecībā uz mediāciju", tika publicēts 2018. gada 17. janvārī[10].

14. Šī likuma 188. panta "Mediatoru kvalifikācija" 1. punktā ir paredzēts, ka "mediatoriem ir jābūt: a) [valsts] augstākās izglītības diplomam vai līdzvērtīgam ārzemēs iegūtam diplomam; b) apmācībai, kas iegūta mediatoru apmācības iestādē, kuru atzinusi Centrālā mediācijas komisija, vai jābūt akreditācijas dokumentam, ko izdevusi cita Eiropas Savienības dalībvalsts; c) minētās dalībvalsts sniegtai akreditācijai, un tiem jābūt iekļautiem mediatoru reģistrā, ko uztur Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrija. Ja personai, kurai ir [valsts] augstākās izglītības diploms vai līdzvērtīgs ārzemēs iegūts diploms, ir arī padziļināts maģistra vai doktora grāds mediācijas jomā, ko piešķirusi ārvalstu augstākās izglītības iestāde, tad tai akreditācijas nolūkā nav papildus jāmācās mediatoru apmācības iestādē, nedz arī jākārto eksāmeni. Neviena persona, kura ir strādājusi par tiesnesi, nedrīkst darboties mediatora profesijā".

15. Minētā likuma 202. panta "Mediatoru akreditācija" 1. punktā ir noteikts, ka "mediatoru akreditāciju un to iekļaušanu 203. panta 2. punktā minētajā reģistrā pēc eksāmenu nokārtošanas veic Centrālā mediācijas komisija [..]".

16. Šā paša likuma 203. panta "Publiska informācija – reģistrs" 6. punktā ir noteikts, ka "ikvienu mediatoru, kas ir akreditēts citā Eiropas Savienības dalībvalstī saskaņā ar minētajā dalībvalstī paredzētajām tiesību normām mediatora profesijas likumīgai praktizēšanai, var iekļaut mediatoru reģistrā [..] pēc attiecīga pieteikuma iesniegšanas. Attiecīgās personas pieteikumam ir jāpievieno apliecinoši dokumenti, kas vajadzīgi mediatora kvalifikācijas apstiprināšanai, un persona tiks iekļauta reģistrā pēc dokumentu pārbaudes un Centrālās mediācijas komisijas apstiprinājuma. Šī komisija pārbauda attiecīgās personas iesniegto dokumentu likumību, izmantojot visus šim nolūkam piemērotos līdzekļus, saskaņā ar savu vērtējumu".

17. Likuma Nr. 4512/2018 205. pantā ir paredzēts, ka "no šā likuma spēkā stāšanās brīža jebkādas pretējas tiesību normas, kas atšķirīgi reglamentē jebkuru ar mediāciju saistītu jautājumu, ir atceltas. Likuma Nr. 3898/2010 1. panta tiesību normas paliek spēkā". Turklāt Likuma Nr. 4512/2018 206. pantā ir noteikts, ka "šī II nodaļa stājas spēkā no tās publicēšanas *Valdības oficiālajā vēstnesī* [..]".

III. Pirmstiesas procedūra un tiesvedība Tiesā

18. Pēc sūdzības, kurā tika apšaubīta Likuma Nr. 3898/2010 un grozītā ministrijas Rīkojuma Nr. 109088 saderība ar Direktīvām 2005/36, 2006/123 un 2008/52, Komisija ar 2013. gada 11. jūlija vēstuli pieprasīja Grieķijas Republikai informāciju par mediatoru apmācību Grieķijā.

19. Tā kā Komisija nebija apmierināta ar saņemto atbildi, tā 2014. gada 11. jūlijā Grieķijas Republikai nosūtīja oficiāla paziņojuma vēstuli, aicinot to iesniegt apsvērumus gan par Direktīvas 2005/36 13. un 14. panta pārkāpumu, gan par Direktīvas 2006/123 15. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkta pārkāpumu.

20. Ņemot vērā, ka saņemtā atbilde Komisiju joprojām neapmierināja, tā 2015. gada 29. maijā nosūtīja papildu oficiāla paziņojuma vēstuli, kurā apstiprināja savu iepriekšējo atzinumu un turklāt izteica bažas par Grieķijas tiesību aktu nesaderību ar Direktīvas 2005/36 50. pantu un VII pielikumu, kā arī diskriminācijas aizlieguma principu, kā izklāstīts LESD 45. un 49. pantā.

10 Likums par ekonomikas stabilizācijas programmas strukturālās reformas piemērošanas noteikumiem un citām normām (FEK A' 5/17.1.2018), it īpaši 178.-206. pants.

21. Tā kā Komisija nebija pārliecināta par Grieķijas Republikas atbildes vēstulē sniegto argumentu pamatotību, tā nosūtīja tai argumentētu atzinumu, kas tika saņemts 2016. gada 26. februārī [11]. Saskaņā ar minēto atzinumu, *pirmkārt*, nosakot, ka *mediatoru apmācības iestāžu juridiskajai formai* jābūt vienīgi bezpeļņas uzņēmumiem, kuros ietilpst vismaz viena Grieķijas advokātu apvienība un vēl vismaz viena profesionāla kamera, saskaņā ar Likumu Nr. 3898/2010 un Prezidenta rīkojumu Nr. 123/2011 [12], Grieķijas Republika neesot izpildījusi pienākumus, kas attiecas uz brīvību veikt uzņēmējdarbību, kuri tai noteikti saskaņā ar LESD 49. pantu un Direktīvas 2006/123 15. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktu un 3. punktu. *Otrkārt*, piemērojot *akadēmisko kvalifikāciju atzīšanas* procedūrai papildu prasības attiecībā uz sertifikātu saturu un nosakot kompensācijas pasākumus, iepriekš nenovērtējot būtiskās atšķirības, kā arī uzturot spēkā diskriminējošas normas, saskaņā ar kurām mediatora akreditācijas [13] pieteikuma iesniedzējiem ir jāapliecina pieredze, kas atbilst vismaz trīs gadījumiem, kad tas piedalījies mediācijas procedūrās, Grieķijas Republika neesot izpildījusi pienākumus, kas tai jāveic saskaņā ar LESD 45. un 49. pantu, kā arī saskaņā ar Direktīvas 2005/36 13., 14. un 50. pantu un tās VII pielikumu.

22. Ar 2016. gada 10. maija vēstuli Grieķijas Republika apstrīdēja pārmetumus par pienākumu neizpildi. *Pirmkārt*, tā apgalvoja, ka mediācija ir darbība, kas saistīta ar valsts varas, precīzāk, tiesas spriešanas, īstenošanu, un tādējādi uz to attiecas LESD 51. panta pirmajā daļā paredzētais izņēmums, un ka Direktīvas 2008/52 normas turklāt arī ļauj uzskatīt, ka vispārējo interešu aizsardzība var attaisnot pasākumus, kas ierobežo uzņēmējdarbības veikšanas brīvību un pakalpojumu sniegšanas brīvību. *Otrkārt*, tā apgalvoja, ka mediatoriem, kuriem ir citā dalībvalstī iegūtas profesionālās kvalifikācijas, neesot liegta iespēja strādāt šajā profesijā, jo apstrīdētās normas ļaujot atzīt viņu kompetenci, pamatojoties uz dokumentiem, kas attiecas uz viņu tālākizglītību, iepriekš minētās pieredzes kritērija vietā.

23. Komisija, nepiekrītot šai analīzei, ar dokumentu, kas datēts ar 2017. gada 22. decembri un iesniegts 2018. gada 4. janvārī, cēla šo prasību, pamatojoties uz LESD 258. pantu, lūdzot konstatēt tās argumentētajā atzinumā norādīto pienākumu neizpildi [14].

24. Grieķijas Republika iebildumu rakstā lūdza noraidīt šo prasību, apgalvojot, ka Likums Nr. 3898/2010 un Prezidenta rīkojums Nr. 123/2011 tika atcelti ar Likumu Nr. 4512/2018 un ka līdz ar to apstrīdētie valsts noteikumi vairs nepastāv.

25. Komisija replikas rakstā uzturēja savus prasības pieteikumā izklāstītos iebildumus un argumentus, tostarp norādot, ka izmaiņas, kas ieviestas ar Likumu Nr. 4512/2018 pēc šīs prasības pieteikuma iesniegšanas, neesot pietiekamas, lai novērstu iespējamos pārkāpumus.

26. Atbildes rakstā uz repliku Grieķijas Republika sniedza precizējumus par sistēmu, kas izveidota ar Likumu Nr. 4512/2018, un lūdza prasību noraidīt.

27. 2018. gada 6. decembra tiesas sēdē Grieķijas Republika un Komisija sniedza mutvārdu apsvērumus.

11 Vēlos precizēt, ka prasības pieteikumā ir minēts "16. februāris", taču, kā izriet no tam pievienotajiem dokumentiem, argumentētais atzinums ir datēts ar 2016. gada 25. februāri un tika saņemts nākamajā dienā.

12 Prezidenta rīkojums, kurā paredzēti tādu apmācības iestāžu atļauju un darbības nosacījumi, kuras organizē mācības mediatoriem civillietās un komerclietās (FEK A' 255/9.12.2011). Saskaņā ar tā 1. panta 1. punktu "mediatoru apmācības iestāde [..] var būt bezpeļņas uzņēmums, kurā iekļauta vismaz viena Grieķijas advokātu apvienība un vēl vismaz viena Grieķijas profesionāla kamera un kura darbojas saskaņā ar atļauju, ko izdevis advokātu un tiesu izpildītāju profesijas departaments, kurš ietilpst Tieslietu, pārredzamības un cilvēktiesību ministrijas Tiesu administrācijas ģenerāldirektorātā (Likuma Nr. 3898/2010 5. panta 1. punkts)".

13 Komisijas prasības pieteikums šajā ziņā konkrētāk attiecas uz tādiem akreditācijas pieteikuma iesniedzējiem, kuriem ir atestācijas dokumenti, kas ir iegūti ārzemēs vai ko ir izdevusi atzīta ārvalsts apmācības iestāde pēc Grieķijā sniegta apmācības kursa.

14 Skat. šo secinājumu 21. punktu. Vēlos precizēt, ka attiecībā uz prasības pieteikuma juridisko pamatu ir minēts vienīgi LESD 49. pants un nav minēts LESD 45. pants, kas papildinošā veidā bija norādīts argumentētajā atzinumā.

IV. Vērtējums

A. Par valsts noteikumiem, kas apstrīdēti šajā prasībā

28. Pirms to Komisijas izvirzīto iebildumu pamatotības izskatīšanas, kas attiecas uz no Direktīvas 2005/36 izrietošo pienākumu neizpildi, kura tiek pārmesta Grieķijas Republikai [15], ir lietderīgi noteikt *šīs prasības apjomu*, identificējot valsts noteikumus, uz ko tā attiecas.

29. Proti, Komisija savā prasības pieteikumā noteica valsts tiesisko regulējumu, kas aplūkojams šajā lietā, minot konkrētāk Likumu Nr. 3898/2010 un grozīto ministrijas Rīkojumu Nr. 109088 [16], šo aktu redakcijā, kas bija piemērojama šā dokumenta par lietas ierosināšanu datumā [17].

30. Tomēr savā iebildumu rakstā Grieķijas Republika apgalvoja, ka Likuma Nr. 4512/2018, ar ko tostarp tiek reglamentēta mediatora profesija, stāšanās spēkā dēļ ir tikušas atceltas visas valsts tiesību normas, uz kurām attiecas prasība, un tas ir aizstātas ar tādām tiesību normām, kas atbilst Savienības tiesībām, un ka līdz ar to Komisijas iebildumi "no tā brīža ir zaudējuši jēgu". Tā it īpaši norādīja, pirmkārt, ka "ar Likuma Nr. 4512/2018 normām ir atcelts [..] pienākums, ka tām personām, kuras pieteikušās mediatora akreditācijai un kurām ir akreditācijas dokuments, kas izdots ārzemēs vai ko ir izdevusi atzīta ārvalsts apmācības iestāde, būtu jāapliecina dalība vismaz trijās mediācijas procedūrās", un, otrkārt, ka ar šīm normām ir grozīti reģistrācijas nosacījumi Grieķijas mediatoru reģistrā [18]. Tā atkārtoja šos argumentus atbildes rakstā uz repliku [19].

31. Komisija replikas rakstā, runājot konkrēti par apgalvoto Direktīvas 2005/36 pārkāpumu, norādīja, pirmkārt, ka tās prasības pieteikumā izklāstītie iebildumi nav zaudējuši jēgu un, otrkārt, ka būtu nepieciešami dažādi skaidrojumi par dažu Likuma Nr. 4512/2018 normu saturu, kā arī par iepriekšējo noteikumu piemērošanas iespējamu turpināšanu [20]. Tā piebilda, ka jebkurā gadījumā tā atsaucas uz savā prasības pieteikumā minētajiem elementiem saistībā ar šo pārkāpumu, ko, pēc tās domām, izraisīja iepriekšējais regulējums, "vienlaikus ņemot vērā jauno regulējumu", uz ko atsaucas atbildētāja.

32. Šīs tiesvedības mutvārdu daļas laikā lietas dalībnieces būtībā atkārtoja savas attiecīgās nostājas. It īpaši, Grieķijas Republika apliecināja, ka Likuma Nr. 4512/2018 205. panta, kuram, Komisijas ieskatā, ir neprecīzs formulējums, iedarbība bija tāda, ka tika atceltas visas iepriekšējās tiesību normas par mediāciju, kuru saraksts tika izveidots saskaņā ar protokolu, kas atrodas Grieķijas parlamenta arhīvā. Turklāt Komisija norādīja, ka uz Direktīvu 2005/36 balstītie iebildumi, ko tā bija izvirzījusi pret prasības pieteikumā minētajām valsts tiesību normām, bija vērsti arī pret Likuma Nr. 4512/2018 normām, precizējot, ka tās tai nešķietot acīmredzami pretējas iepriekšējā regulējuma normām.

15 Pamatotība, kas tiks izskatīta šo secinājumu 39. un nākamajos punktos.

16 Man šķiet, ka grozītā ministrijas Rīkojuma Nr. 109088 pieņemšana it īpaši izriet no Likuma Nr. 3898/2010 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta formulējuma.

17 Vēlos precizēt, ka Komisija turklāt min Prezidenta rīkojumu Nr. 123/2011, taču uz šo instrumentu neattiecas tā prasības sakarā ar pienākumu neizpildi daļa, uz kuru vērsti šie secinājumi (skat. šo secinājumu 3. punktu).

18 Šajā saistībā Grieķijas Republika apgalvoja, ka Likums Nr. 4512/2018 bija vērsts uz to, "lai stiprinātu mediatoru kandidātu apmācību, nosakot priekšnoteikumus mediatoru apmācības uzsākšanai. [Attiecīgajām personām] ir jābūt diplomam, kas iegūts šīs valsts augstākās izglītības iestādē, vai ārvalsts diplomam, kas ir atzīts par līdzvērtīgu, neizvirzot prasību par iepriekšēju dalības pieredzi mediācijas procedūrā". Tā piebilda, ka "[šī] likuma 203. panta 6. punktā ir paredzēta iespēja reģistrēt mediatoru reģistrā citā dalībvalstī akreditētus mediatorus, ievērojot noteikumus, kas paredzēti attiecīgajā dalībvalstī, lai būtu iespējams likumīgi strādāt mediatora profesijā".

19 Saskaņā ar šo minēto iebildumu rakstu "ministrijas rīkojumi attiecībā uz mediāciju, [kas pastāvēja pirms] Likuma Nr. 4512/2018, zaudēja spēku līdz ar tā stāšanos spēkā".

20 Saskaņā ar Komisijas viedokli it īpaši no šā likuma 205. panta un 188. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkta skaidri neizrietot, ka tās prasības pieteikumā apstrīdētie valsts noteikumi ir pilnībā atcelti. Tādējādi pārmestā pienākumu neizpilde turpinoties, neraugoties uz attiecīgā regulējuma reformu.

33. Šajā saistībā, *pirmkārt*, es konstatēju, ka Grieķijas Republika nav oficiāli izvirzījusi iebildi par nepieņemamību attiecībā uz šo prasību sakarā ar pienākumu neizpildi. Tomēr Tiesa *pēc savas ierosmes* var izvērtēt, vai ir izpildīti LESD 258. pantā paredzētie nosacījumi šādas prasības celšanai. Konkrētāk, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru no Tiesas Reglamenta 120. panta izriet, ka būtiskajiem tiesiskajiem apstākļiem, uz kuriem ir balstīta prasība, loģiski un saprotami ir jāizriet no paša prasības pieteikuma teksta un ka tajā izklāstītajiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai precīzi aptvertu pārmestā Savienības tiesību pārkāpuma apmēru, kas ir nepieciešams nosacījums, lai attiecīgā dalībvalsts varētu lietderīgi izmantot savus aizstāvības līdzekļus un lai Tiesa varētu pienācīgi īstenot savu kontroli [21].

34. *Otrkārt*, jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākumu neizpildes esamība ir jāvērtē, ņemot vērā dalībvalsts situāciju, kādā tā bija *argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās*, un līdz ar to Tiesa, novērtējot šādas neizpildes esamību, nedrīkst ņemt vērā vēlākas izmaiņas. Tādējādi atbildētājas valsts izvirzītie argumenti ir jānoraida, ciktāl tie attiecas uz valsts tiesību aktu vēlāku attīstību pēc datuma, kad beidzies minētais termiņš [22]. Turklāt prasība sakarā ar pienākumu neizpildi attiecībā uz valsts regulējumu, kura iedarbība turpinās minētajā datumā, kam vienīgajam ir nozīme, izvērtējot prasības pieņemamību, nav palikusi bez priekšmeta. Proti, arī tad, ja pēc šā datuma pārkāpums ir novērsts, interese turpināt prasības izskatīšanu pastāv, tostarp tālab, lai noteiktu pamatu dalībvalsts atbildībai par savu pienākumu neizpildi attiecībā uz personām, kuru tiesības skar attiecīgā pienākumu neizpilde [23].

35. Taču šajā gadījumā Likuma Nr. 4512/2018 II nodaļas normas, uz ko Grieķijas Republika atsaucas, stājās spēkā 2018. gada 17. janvārī [24], tātad pēc tam, kad bija beidzies argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, proti, pēc 2016. gada 26. aprīļa [25], un pat pēc šīs prasības iesniegšanas datuma – 2018. gada 4. janvāra. Ņemot vērā, ka pārmestā pienākumu neizpilde noteikti nebija novērsta līdz šā termiņa beigu datumam, Komisijas apstrīdēto tiesību normu grozījumi, kas tika veikti pēc šā datuma, nevarētu izraisīt situāciju, ka šī prasība zaudētu savu priekšmetu. Līdz ar to, manuprāt, nav būtiski uzzināt, vai prasībā minētās Grieķijas tiesību normas ar Likumu Nr. 4512/2018 tika atceltas pilnībā vai ne, jo šim jautājumam katrā ziņā nav ietekmes uz prasības pieņemamību, ciktāl tā attiecas uz tām.

36. *Treškārt*, no Tiesas judikatūras izriet, ka gadījumā, ja attiecīgais valsts tiesiskais regulējums, kas apstrīdēts procedūrā sakarā ar pienākumu neizpildi, ir grozīts pēc tam, kad beidzies argumentētajā atzinumā paredzētais termiņš, ir jāuzskata, ka *Komisija nemaina prasības priekšmetu*, ja tā iebildumus, kas vērsti pret iepriekšējām tiesību normām, attiecina arī uz normām, kuras izriet no veiktās reformas, tomēr *ar nosacījumu*, ka tiek pierādīts, ka abu tiesību aktu versiju saturs būtībā ir identisks – tādējādi, ka ar pirmstiesas procesā apstrīdētajiem tiesību aktiem izveidotā sistēma kopumā tiek *saglabāta* [26].

21 Skat. it īpaši spriedumus, 2010. gada 14. oktobris, Komisija/Austrija (C-535/07, EU:C:2010:602, 42. punkts); 2012. gada 19. decembris, Komisija/Itālija (C-68/11, EU:C:2012:815, 49.-54. punkts), kā arī 2017. gada 5. aprīlis, Komisija/Bulgārija (C-488/15, EU:C:2017:267, 50. punkts).

22 Skat. it īpaši spriedumus, 2011. gada 28. jūlijs, Komisija/Beļģija (C-133/10, nav publicēts, EU:C:2011:527, 31.–39. punkts); 2012. gada 25. oktobris, Komisija/Portugāle (C-557/10, EU:C:2012:662, 24. un 25. punkts); 2014. gada 4. septembris, Komisija/Francija (C-237/12, EU:C:2014:2152, 52.–55. punkts); 2014. gada 18. decembris, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-640/13, nav publicēts, EU:C:2014:2457, 41.–44. punkts), kā arī 2017. gada 4. maijs, Komisija/Luksemburga (C-274/15, EU:C:2017:333, 41., 47. un 48. punkts).

23 Skat. it īpaši spriedumus, 2008. gada 10. aprīlis, Komisija/Itālija (C-442/06, EU:C:2008:216, 42. punkts); 2011. gada 7. aprīlis, Komisija/Portugāle (C-20/09, EU:C:2011:214, 31.–42. punkts), kā arī 2015. gada 23. aprīlis, Komisija/Bulgārija (C-376/13, nav publicēts, EU:C:2015:266, 43. un 45. punkts).

24 Minētās normas (kuras izvilkuma veidā ir citētas šo secinājumu 13. un nākamajos punktos) stājās spēkā šā likuma publicēšanas dienā saskaņā ar tā 206. pantu.

25 Vēlos precizēt, ka no prasības pieteikumam pievienotajiem lietas materiāliem izriet, ka Komisija noteica Grieķijas Republikai termiņu, lai novērstu pārmesto pienākumu neizpildi, t.i., divus mēnešus no argumentētā atzinuma saņemšanas, kas notika 2016. gada 26. februārī.

26 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2005. gada 22. septembris, Komisija/Beļģija (C-221/03, EU:C:2005:573, 38. un nākamie punkti); 2006. gada 10. janvāris, Komisija/Vācija (C-98/03, EU:C:2006:3, 27. punkts); 2013. gada 21. marts, Komisija/Francija (C-197/12, nav publicēts, EU:C:2013:202, 26. punkts), kā arī 2014. gada 4. septembris, Komisija/Vācija (C-211/13, nav publicēts, EU:C:2014:2148, 24. punkts).

37. Izskatāmajā lietā man šķiet, ka gan Komisijas tiesvedībā Tiesā sniegtajiem rakstveida, gan mutvārdu argumentiem attiecībā uz Likuma Nr. 4512/2018 normām trūkst skaidrības, tie ir pat zināmā mērā neviennozīmīgi. Proti, Komisija norādīja, ka tā ir paredzējusi izvirzīt uz Direktīvu 2005/36 balstītus iebildumus ne tikai par valsts regulējumu, kas minēts tās prasības pieteikumā, bet arī par Likumu Nr. 4512/2018, tomēr precīzi nenosakot, kādā mērā pēdējā minētā likuma saturs būtu analogs iepriekšējam regulējumam un līdz ar to arī būtu neatbilstošs minētajai direktīvai, jo tā vienīgi izteica dažas šaubas šajā ziņā [27]. Tomēr, manuprāt, šī pieeja neatbilst iepriekš minētajai judikatūrai attiecībā uz skaidrību un precizitāti, kas tiek prasīta no Komisijas pretenzijām, kad tā lūdz nospriest, ka kāda dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus, kas izriet no Savienības tiesībām [28], un Tiesai nav jākompensē prasītājas pieļautās nepilnības, ja tā neatbilst šīm prasībām [29].

38. Rezumējot – tā kā Komisijas prasības pieteikumā minētās Grieķijas tiesību normas [30] netika atceltas pirms argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām, es uzskatu, ka šo prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi nevarētu uzskatīt par tādu, kurai nav priekšmeta, un tādēļ tā ir jāatzīst par pieņemamu, ciktāl tā attiecas uz šīm tiesību normām. Turpretī es uzskatu, ka Komisija nav pietiekami pamatojusi prasības pieteikumā ietverto iebildumu iespējamu attiecināšanu uz Likuma Nr. 4512/2018 normām, lai Tiesa tos varētu ņemt vērā, vismaz runājot par Direktīvas 2005/36 pārkāpumu, un līdz ar to, manuprāt, nav nepieciešams izvērtēt apgalvoto pārkāpumu attiecībā uz šīm jaunajām tiesību normām.

B. Par Direktīvā 2005/36 noteikto pienākumu neizpildi

39. Ņemot vērā šīs tiesvedības dalībnieku attiecīgos argumentus, es vispirms pārbaudīšu, vai apstrīdētais Grieķijas regulējums tiešām ietilpst Direktīvas 2005/36 par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu materiālajā piemērošanas jomā, un konkrētāk aplūkošu minētās direktīvas saikni ar Direktīvu 2008/52 [31], ņemot vērā šo secinājumu ierobežoto priekšmetu [32] (1. iedaļa). Tā kā, manuprāt, Direktīva 2005/36 būtu jāatzīst par piemērojamu šajā ziņā, turpinājumā būtu nepieciešams noskaidrot, vai minētais tiesiskais regulējums ir tai atbilstošs (2. iedaļa).

27 Gan Komisijas replikas rakstā, gan tiesas sēdes laikā.

28 Papildus 21. zemsvītras piezīmē minētajiem spriedumiem skat. ģenerāladvokāta N. Jēskinena [*N. Jääskinen*] secinājumus lietā Komisija/Igaunija (C-39/10, EU:C:2011:770, 32. un nākamie punkti).

29 Ņemot vērā, ka saistībā ar prasības būtību Komisijai ir jāpierāda, ka pastāv apgalvotais pārkāpums, sniedzot Tiesai vajadzīgos pierādījumus, lai tā varētu pārbaudīt šī pārkāpuma esamību un tā apmēru, turklāt tā nedrīkst pamatoties uz kādiem pieņēmumiem (skat. it īpaši spriedumus, 2015. gada 29. oktobris, Komisija/Beļģija, C-589/14, nav publicēts, EU:C:2015:736, 28. un 32. punkts; 2017. gada 29. jūnijs, Komisija/Portugāle, C-126/15, EU:C:2017:504, 70. un 80. punkts, kā arī 2018. gada 12. aprīlis, Komisija/Dānija, C-541/16, EU:C:2018:251, 25. punkts).

30 Proti, Likuma Nr. 3898/2010 un grozītā ministrijas Rīkojuma Nr. 109088 normas, runājot par iebildumiem, kas balstīti uz Direktīvas 2005/36 pārkāpumu.

31 Grieķijas Republika arī atsaucas uz Direktīvas 2008/52 (par konkrētiem mediācijas aspektiem) normām, pat galvenokārt kā uz aizstāvības līdzekli pret pirmo Komisijas izvirzīto iebildumu, kas ir balstīts uz pienākumiem, kuri izriet no LESD 49. panta (brīvība veikt uzņēmējdarbību) un Direktīvas 2006/123 (par pakalpojumiem iekšējā tirgū) 15. panta. Vēlos atgādināt, ka šis iebildums tomēr nav šo mērķtiecīgi vērsto secinājumu temats (skat. šo secinājumu 1. un 3. punktu).

32 Kā izklāstīts prasības pieteikumā, lai iebilstu pret Direktīvas 2005/36 piemērošanu, Grieķijas Republika arī izvirzīja divus citus argumentus – vienu, kas izriet no LESD 51. panta pirmās daļas (kurā ir paredzēts izņēmums attiecībā uz uzņēmējdarbības veikšanas brīvību tādās darbības jomās, kas attiecīgās valstīs ir saistītas ar valsts varas īstenošanu), un otru, kas izriet no tā, ka vēl nav izraudzīta valsts iestāde, kuras kompetencē būtu atzīt profesionālās mediatoru kvalifikācijas Grieķijā (tāda kā minētās direktīvas 56. panta 3. punktā paredzētās). Tomēr abi šie argumenti netiks analizēti šajos mērķtiecīgi vērstajos secinājumos.

1. Par Direktīvas 2005/36 piemērojamību, it īpaši ņemot vērā Direktīvu 2008/52

40. Vispirms es vēlos atzīmēt, ka, manuprāt, jautājums par Direktīvas 2005/36 piemērojamību – konkrētāk, saistībā ar Direktīvas 2008/52 saturu – galvenokārt ir izvirzīts pirmstiesas stadijā, pat ja šis jautājums ir iekļauts aktā, uz kuru tika celta prasība Tiesā [33].

41. Komisija savā prasības pieteikumā izklāsta, ka Grieķijas iestādes, sniedzot atbildi uz argumentēto atzinumu, apšaubīja Direktīvas 2005/36 piemērojamību, apgalvojot, ka mediatora profesijas kā "reglamentētas profesijas" kvalificēšana varētu būt "atkarīga no korelācijas starp Direktīvu 2005/36 un vēlāku Direktīvu 2008/52".

42. *Pirmkārt*, vēlos atzīmēt, ka no prasības pieteikuma skaidri izriet, ka Grieķijas iestādes nav apstrīdējušas Komisijas nostāju par to, ka mediatora profesija Grieķijā ir "*reglamentēta profesija*" Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Grieķijas Republika nav apstrīdējusi šo viedokli Tiesā. Turklāt, manuprāt, šis vērtējums ir pareizs turpmāk minēto iemeslu dēļ.

43. No minētās tiesību normas formulējuma [34] un Tiesas judikatūras, kas uz to attiecas [35], izriet, ka šis jēdziens aptver profesionālu darbību, kuru, runājot par piekļuves vai veikšanas nosacījumiem, tieši vai netieši reglamentē valsts tiesību normas, kas nosaka, ka pretendentiem ir jābūt konkrētām profesionālajām kvalifikācijām, kuras apliecina dokuments par tādas izglītības iegūšanu, kas īpaši paredzēta, lai sagatavotu šā dokumenta turētājus darbībai konkrētā profesijā. Mediatora profesija, kāda tā ir reglamentēta Grieķijā, faktiski atbilst šiem kritērijiem, jo piekļuve tai ir atkarīga no atbilstošas apmācības, kas paredzēta, lai iegūtu profesionālo kvalifikāciju un to apliecinošu dokumentu, kas ļauj strādāt īpaši konkrētajā profesijā, tostarp saskaņā ar Likuma Nr. 3898/2010 6. panta 1. un 3. punktu [36]. Tātad šajā lietā Direktīva 2005/36 ir piemērojama, ņemot vērā tās 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

44. *Otrkārt*, vēlos norādīt, ka saskaņā ar prasības pieteikumā norādīto Grieķijas iestādes pirmstiesas stadijā apgalvoja, ka Direktīvas 2005/36 piemērošanas joma *attiecoties tikai uz reglamentētas profesijas* "*veikšanu*", sava argumentācijā balstoties uz it kā esošu saikni starp šo direktīvu un *Direktīvu 2008/52*. Tomēr lietas dalībnieki šādi izveidotu "korelāciju" starp šiem diviem instrumentiem Tiesā sīkāk nepaskaidroja. Ja es pareizi izprotu aplūkojamo problēmu, ņemot vērā Komisijas sniegtās norādes, būtu jānosaka, cik lielā mērā saskaņošana, kas izriet no Direktīvas 2005/36, ņemot vērā Direktīvu 2008/52, aptver nosacījumus par piekļuvi tādai reglamentētai profesijai kā mediators Grieķijā.

45. Šajā ziņā atgādinu, ka saskaņā ar Direktīvas 2005/36 1. un 2. pantu tā paredz noteikumus, saskaņā ar kuriem profesionālās kvalifikācijas, ko ieguvuši dalībvalstu valstspiederīgie vienā vai vairākās citās dalībvalstīs (dēvētas par "izcelsmes dalībvalstīm"), ir jāatzīst dalībvalstī (dēvēta par "uzņēmēja dalībvalsti") saistībā ar piekļuvi reglamentētām profesijām šīs direktīvas izpratnē vai to veikšanu šīs pēdējās minētās valsts teritorijā [37].

33 Proti, Komisijas prasības pieteikumā ir norādīts, ka Grieķijas iestādes šajā ziņā ir izvirzījušas iebildumu savā atbildē uz argumentēto atzinumu. Manuprāt, Grieķijas valdība nav atbalstījusi šo iebildumu ne iebildumu rakstā, ne atbildes rakstā uz repliku, kurus tā iesniedza tiesvedībā Tiesā, pat ne savos mutvārdu apsvērumos, ņemot vērā, ka tās mutvārdu paskaidrojumos patiešām bija minēta Direktīva 2008/52, taču saistībā ar Direktīvu 2006/123 – aspekts, kas šajos secinājumos netiek aplūkots (skat. šo secinājumu 31. zemsvītras piezīmi). Tomēr pirmstiesas procedūras laikā lietas dalībniekiem ir iespēja izklāstīt un izstrādāt argumentus, kas tiem vēlāk būs jāpaskaidro Tiesā gadījumā, ja tajā tiks celta prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi (skat. it īpaši Tiesas priekšsēdētāja rīkojumu, 2018. gada 15. novembris, Komisija/Polija, C-619/18, EU:C:2018:910, 24. punkts).

34 Direktīvas 2005/36 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā jēdziens "reglamentēta profesija" ir definēts šādi: "profesionāla darbība vai profesionālu darbību kopums, uz kuras sākšanu, veikšanu vai veikšanu kādā noteiktā veidā tieši vai netieši attiecas normatīvos vai administratīvos aktos paredzēta prasība par īpašas profesionālās kvalifikācijas esamību; jo īpaši par veikšanas veidu uzskata tāda profesionālā nosaukuma lietošanu, kuru normatīvie vai administratīvie akti atļauj lietot vienīgi personām ar noteiktu profesionālo kvalifikāciju [..]".

35 Skat. it īpaši spriedumus, 2009. gada 17. decembris, *Rubino* (C-586/08, EU:C:2009:801, 24. punkts); 2015. gada 6. oktobris, *Brouillard* (C-298/14, EU:C:2015:652, 36.–38. punkts), kā arī 2017. gada 21. septembris, *Malta Dental Technologists Association* un *Reynaud* (C-125/16, EU:C:2017:707, 34. un 35. punkts).

36 Kurā ir paredzēts, ka kandidātiem mediatoriem ir jākārto eksāmens, lai atlases žūrija pirms akreditācijas piešķiršanas varētu novērtēt, vai viņiem ir nepieciešamās zināšanas, prasmes un pietiekama izglītība, kas iegūtas apstiprinātā iestādē.

37 Skat. arī ģenerāladvokātes E. Šarpstones [*E. Sharpston*] secinājumus lietā *Brouillard* (C-298/14, EU:C:2015:408, 28. punkts).

46. Runājot par Direktīvas 2008/52 ņemšanu vērā, lai noteiktu Direktīvas 2005/36 materiālās piemērošanas jomu, papildus tam, ka Grieķijas Republika Tiesā nav pierādījusi šā argumenta būtiskumu, man šķiet, ka tas katrā ziņā ir nepamatots. Proti, pirmkārt, Direktīvā 2008/52 nekur nav ietverta atsauce uz Direktīvu 2005/36[38], kas bija pirms tās. Otrkārt, cik man zināms, Tiesa savā judikatūrā nekad nav izveidojusi būtisku saikni starp šiem diviem instrumentiem, ņemot vērā, ka to priekšmeti ir ļoti atšķirīgi[39]. Turklāt, lasot Direktīvas 2008/52 potenciāli nozīmīgas normas[40], kas galvenokārt attiecas uz mediācijas kvalitāti[41], es nesaskatu, kādā veidā šīs normas varētu ietekmēt Direktīvas 2005/36 piemērojamību šajā lietā.

47. Visbeidzot, kā Komisija norāda, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka gadījumā, ja nav saskaņoti piekļuves kādai profesijai nosacījumi, dalībvalstīm ir tiesības noteikt, kādas zināšanas un kvalifikācijas ir vajadzīgas šīs profesijas veikšanai, tomēr, īstenojot savas kompetences šajā jomā, tām ir pienākums ievērot ar LESD garantētās pamatbrīvības[42]. Konkrētajā gadījumā es uzskatu, ka piekļuves mediatora profesijai nosacījumi līdz šim nav tikuši saskaņoti Savienības līmenī, it īpaši tie nav tikuši saskaņoti ar Direktīvas 2008/52 normām, un līdz ar to dalībvalstis saglabā kompetenci paredzēt šos nosacījumus, vienlaikus saglabājot pienākumu nodrošināt, lai šajā saistībā pieņemtās valsts normas neradītu nepamatotu šķērsli minēto pamatbrīvību efektīvai īstenošanai.

48. Tādējādi es tāpat kā Komisija uzskatu, ka nav nekādu šaubu ne tikai par to, ka Grieķijā mediatora profesija ir "reglamentēta profesija" Direktīvas 2005/36 izpratnē, bet arī par to, ka tā ietilpst tās materiālajā piemērošanas jomā. Līdz ar to ir jānosaka, vai šajā prasībā aplūkotie valsts tiesību akti atbilst šajā instrumentā paredzētajām prasībām.

2. Par attiecīgo valsts tiesību normu nesaderību ar Direktīvu 2005/36

49. No *lietas dalībnieku izteiktajiem argumentiem par lietas būtību* izriet – Komisija apgalvo, ka, pieņemot prasības pieteikumā minēto regulējumu, it īpaši grozīto ministrijas Rīkojumu Nr. 109088, to lasot saistībā ar Likumu Nr. 3898/2010, Grieķijas Republika ir ne vien pārkāpusi Direktīvas 2005/36 13., 14. un 50. pantu un VII pielikumu, bet arī – minētā regulējuma ietvaros – diskriminācijas aizlieguma principu.

38 Atšķirībā, piemēram, no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (Direktīva par patērētāju SAI) (OV 2013, L 165, 63. lpp.), 19. apsvēruma un 3. panta 2. punkta. Šajā sakarā skat. manus secinājumus lietā *Menini* un *Rampanelli* (C-75/16, EU:C:2017:132, 55. un nākamie punkti).

39 Atgādinu, ka Direktīva 2008/52 attiecas uz konkrētiem mediācijas – kā veicināmās ārpustiesas strīdu risināšanas metodes – aspektiem, savukārt Direktīva 2005/36 attiecas uz profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, kā izriet gan no šo instrumentu nosaukumiem, gan no 1. panta katrā no šīm direktīvām, kur ir definēti to attiecīgie priekšmeti.

40 Ņemot vērā diskusijas Tiesā attiecībā uz saikni starp Direktīvu 2008/52 un tostarp Direktīvu 2006/123 (skat. šo secinājumu 31. zemsvītras piezīmi).

41 Proti, Direktīvas 2008/52 16. apsvērums un 1. pants, kurā ir izklāstīti tās mērķi, 3. panta b) punkts, kurā ir definēts jēdziens "mediators", un 4. pants, kas attiecas uz "mediācijas kvalitātes nodrošināšanu". Lai arī minētajā 16. apsvērumā un 4. panta 2. punktā dalībvalstis tiek aicinātas veicināt mediatoru apmācību, lai nodrošinātu labu mediācijas kvalitāti, šīs direktīvas nolūks tomēr nav reglamentēt mediatoru profesionālo kvalifikāciju. Skat. it īpaši Cadiet, L., "Directive nº 2008/52/CE [..]", *Droit processuel civil de l'Union européenne*, LexisNexis, Parīze, 2011., 321. un nākamās lpp., īpaši 850. punkts; Ybarra Bores, A., "The European Union and alternative dispute resolution methods: Directive 2008/52/EC [..]", *Latest developments in EU private international law*, Intersentia, Kembridža, 2011., 175. un nākamās lpp., it īpaši 181. lpp., kā arī Esplugues, C., "Civil and commercial mediation in the EU after the transposition of Directive 2008/52/EC", *Civil and commercial mediation in Europe*, II sēj., Intersentia, Kembridža, 2014., 485. un nākamās lpp., it īpaši 516. lpp.

42 Skat. it īpaši spriedumus, 2009. gada 10. decembris, *Peśla* (C-345/08, EU:C:2009:771, 34. un nākamie punkti); 2013. gada 27. jūnijs, *Nasiopoulos* (C-575/11, EU:C:2013:430, 20. punkts), kā arī 2015. gada 17. decembris, *X-Steuerberatungsgesellschaft* (C-342/14, EU:C:2015:827, 44. un nākamie punkti).

50. Grieķijas Republika atspēko šos argumentus [43], apgalvojot, ka jaunās normas, kas izriet no Likuma Nr. 4512/2018 [44], būtiski atšķiras no tām, kuras bija iekļautas regulējumā, uz ko attiecas prasības pieteikums, un kuras esot pilnībā atceltas ar šo likumu. Šajā ziņā vēlos atgādināt, ka iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ es uzskatu, ka minētā likuma normas nebūtu jāskata, vērtējot pienākumu neizpildi, kas Tiesai šajā lietā būs jādara [45].

51. Turklāt vēlos uzsvērt, ka atbildētāja neizsaka viedokli par Grieķijas regulējuma iepriekšējās versijas, pret ko ir vērsts prasības pieteikums, saderību ar Savienības tiesībām, kaut arī tās argumentācijā minētā reforma stājās spēkā pēc termiņa, kurš bija noteikts Komisijas argumentētajā atzinumā, un līdz ar to šīs reformas pieņemšana nevarētu būt atbilstošs aizstāvības līdzeklis, kā izriet no iepriekš minētās judikatūras [46]. Turklāt atsaukšanās vienīgi uz jaunu tiesību normu ieviešanu šādā procesuālā kontekstā, manuprāt, drīzāk liecina, ka valsts tiesiskais regulējums tiešām nav bijis atbilstošs Savienības tiesībām brīdī, kad attiecīgais termiņš ir beidzies [47].

52. Katrā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, pat ja attiecīgā valsts pienākumu neizpildi neapstrīd, Tiesas kompetencē ir konstatēt, vai pārmestā pienākumu neizpilde pastāv vai ne [48].

53. Šajā ziņā ir jānorāda, ka attiecībā uz prasības pieteikumā minēto Grieķijas tiesību aktu nesaderību ar Direktīvu 2005/36 Komisija izvirza vairākus iebildumus, kuros tā pārmet Grieķijas Republikai, ka tā akadēmisko kvalifikāciju atzīšanu, kas ir jāveic mediatoru profesijas kandidātiem, ir pakļāvusi *prasībām, kas nav paredzētas minētās direktīvas 13., 14. un 50. pantā un VII pielikumā. Turpmāk minēto iemeslu* dēļ es uzskatu, ka šis vērtējums ir pareizs.

54. Vispirms vēlos precizēt, ka, ņemot vērā to, ka uz mediatora profesiju, kas ir reglamentēta profesija Grieķijā [49], neattiecas Direktīvas 2005/36 III sadaļas II un III nodaļas normas par uzņēmējdarbības veikšanas brīvību, uz to attiecas vispārējā sistēma apmācības apliecinājumu atzīšanai, kas ir paredzēta šīs sadaļas I nodaļā un it īpaši minētās direktīvas 10.–14. pantā [50].

55. Minētās direktīvas 13. pantā ir paredzēti šādas atzīšanas nosacījumi. Konkrētāk – minētā panta 1. punktā ir noteikts, ka uzņēmējas dalībvalsts kompetentā iestāde atļauj pretendentiem piekļūt un darboties reglamentētā profesijā saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem kā tie, kurus piemēro tās pilsoņiem, ja viņiem ir kompetences apliecinājums vai kvalifikāciju apliecinoši dokumenti, kas minēti tās pašas direktīvas 11. pantā un ko izdevusi citas dalībvalsts kompetentā iestāde tādā pašā nolūkā [51].

56. Ir taisnība, ka Direktīvas 2005/36 14. pantā ir piebilsts, ka tās 13. pants uzņēmējai dalībvalstij neliedz noteikt "kompensācijas pasākumus", kuros ietilpst adaptācijas periods vai zināšanu pārbaude personām, kas vēlas uzsākt darbību reglamentētā profesijā un tajā strādāt. Tomēr minētajā 14. pantā šāda iespēja ir ierobežota ar gadījumiem, kas uzskaitīti 1. punktā, kura a) apakšpunktā it īpaši ir minēts

43 Gan savos iebildumu rakstos un atbildes rakstā uz repliku, gan mutvārdu apsvērumos.

44 Attiecībā uz šo jauno tiesību normu saturu skat. šo secinājumu 13.–17. un 30. punktu.

45 Skat. šo secinājumu 34. un nākamos punktus.

46 Skat. arī šo secinājumu 34. un nākamos punktus.

47 Pēc analoģijas skat. it īpaši spriedumus, 2016. gada 10. marts, Komisija/Spānija (C-38/15, nav publicēts, EU:C:2016:156, 33. un 34. punkts), kā arī 2016. gada 10. novembris, Komisija/Grieķija (C-504/14, EU:C:2016:847, 144. punkts).

48 Skat. it īpaši spriedumus, 2014. gada 17. jūlijs, Komisija/Grieķija (C-600/12, nav publicēts, EU:C:2014:2086, 46. punkts); 2017. gada 14. septembris, Komisija/Grieķija (C-320/15, EU:C:2017:678, 21. punkts), kā arī 2018. gada 15. marts, Komisija/Čehijas Republika (C-575/16, nav publicēts, EU:C:2018:186, 105. punkts).

49 Šajā sakarā skat. šo secinājumu 42. un nākamos punktus.

50 Skat. arī spriedumu, 2017. gada 21. septembris, *Malta Dental Technologists Association* un *Reynaud* (C-125/16, EU:C:2017:707, 38. punkts).

51 Paturot prātā, ka 13. panta 2. punkts attiecas uz īpašo situāciju, kurā pretendenti ir strādājuši attiecīgajā profesijā citā dalībvalstī, kas nereglamentē šo profesiju.

gadījums, ja "apmācība, ko pretendents saņēmis, aptver mācību priekšmetus, kuri būtiski atšķiras no tiem, ko aptver kvalifikāciju apliecinošais dokuments, kurš nepieciešams uzņēmējā dalībvalstī"[52]. Tā 4. punktā ir definēts jēdziens "mācību priekšmeti, kuri būtiski atšķiras"[53], un 5. punktā ir noteikts, ka šo iespēju izmanto, ievērojot proporcionalitātes principu[54].

57. Turklāt minētās direktīvas 50. panta 1. punktā ir noteikts, ka uzņēmējas dalībvalsts kompetentā iestāde var pieprasīt – manuprāt, vienīgi – minētās direktīvas VII pielikumā uzskaitītos dokumentus un sertifikātus. Tā 1. punkta b) un c) apakšpunkts norāda uz to, ka tajā minētos apliecinājumus var pieprasīt saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti šajās minētajās normās.

58. Taču *šajā lietā* grozītā ministrijas Rīkojuma Nr. 109088 normas, lasot tās kopā ar Likuma Nr. 3898/2010 normām, pārsniedz noteikumus, kas paredzēti iepriekš minētajās Direktīvas 2005/36 normās.

59. *Pirmkārt*, aplūkotā atzīšana ir pakļauta *prasībām attiecībā uz nepieciešamo sertifikātu saturu*, kas, manuprāt, neatbilst ar šo direktīvu izveidotajai sistēmai.

60. Proti, grozītā ministrijas Rīkojuma Nr. 109088 vienīgā panta A nodaļas 2. punkta c) apakšpunktā ir uzskaitīti vairāki dati, kuriem jābūt iekļautiem sertifikātos, kas mediatora profesijas kandidātiem ir jāiesniedz Grieķijas akreditācijas komisijai[55], un starp tiem es konstatēju vairākus elementus[56], kas neatbilst Savienības likumdevēja paredzētajiem noteikumiem, jo tie nav atbilstoši, lai samērīgā veidā izvērtētu mācību kursa saturu, kuru apguvušas attiecīgās personas, pretēji ierobežotiem vērtējuma kritērijiem, kas, manuprāt, izriet no Direktīvas 2005/36 14. panta, 50. panta 1. punkta un VII pielikuma 1. punkta[57].

61. Turklāt, kā norāda Komisija, no Tiesas judikatūras attiecībā uz personu brīvu pārvietošanos, kas garantēta LESD 45. pantā, izriet, ka ārvalstu diploma līdzvērtīguma pārbaude ir jāveic, ņemot vērā tikai personas, kurai tas izsniegts, zināšanu un kvalifikāciju līmeni, ko šis dokuments, ievērojot studiju un ar to saistīto praktisko mācību raksturu un ilgumu, ļauj prezumēt[58].

52 Vēlos norādīt, ka minētā 1. punkta b) apakšpunktā arī ir atsauce uz kritēriju "mācību priekšmeti, kuri būtiski atšķiras".

53 Tie ir definēti šādi: "[tie] ir tādi mācību priekšmeti, attiecībā uz kuriem iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences ir būtiskas darbības veikšanai attiecīgajā profesijā un attiecībā uz kuriem ieceļotāja saņemtā apmācība tās *satura ziņā būtiski atšķiras* no apmācības, kas tiek pieprasīta uzņēmējā dalībvalstī" (mans izcēlums).

54 Kas apstiprināts šīs direktīvas 15. apsvērumā, saskaņā ar kuru "gadījumos, kad nav saskaņoti minimālie apmācības nosacījumi attiecībā uz piekļuvi vispārējās sistēmas reglamentētajām profesijām, uzņēmējām dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot kompensācijas pasākumus. Šiem pasākumiem vajadzētu būt samērīgiem un jo īpaši ņemt vērā pretendenta profesionālo pieredzi. Pieredze rāda, ka ieceļotājiem izvirzītā prasība izvēlēties vai nu zināšanu pārbaudi, vai adaptācijas periodu, nodrošina atbilstošu aizsardzību saistībā ar ieceļotāja kvalifikācijas līmeni, un tādējādi jebkurai atkāpei no šīs izvēles katrā atsevišķajā gadījumā vajadzētu būt pamatotai ar obligātu prasību sabiedrības interesēs".

55 Saskaņā ar minēto c) apakšpunktu mediatora profesijas kandidātiem papildus citiem apliecinošiem dokumentiem ir jāiesniedz "apmācības iestādes izdots sertifikāts, kurš adresēts Likuma Nr. 3898/2010 6. panta 1. punktā minētajai mediatoru akreditācijas komitejai un kurā norādīta" šāda informācija: "aa) kopējais mācību stundu skaits", "bb) mācību priekšmeti", "cc) mācību vieta" (jānorāda, ka Komisija prasības pieteikumā dažreiz min "mācību metodi", kas, manuprāt, ir kļūdaini), dd) "dalībnieku skaits", "ee) pasniedzēju skaits un kvalifikācija", kā arī "ff) eksamināciju un kandidātu novērtēšanas procedūra un kārtība, kādā tiek nodrošināts godīgums".

56 Proti, it īpaši c) apakšpunktā prasītie četri dati, kas minēti cc) līdz ff) punktā, kuri citēti iepriekšējā zemsvītras piezīmē, ir skaidri minēti Komisijas prasības pieteikumā.

57 Par šajās tiesību normās iekļautajiem kritērijiem skat. it īpaši Pertek, J., "Consolidation de l'acquis des systèmes de reconnaissance des diplômes par la directive 2005/36 du 7 septembre 2005", *Revue du marché commun et de l'Union européenne*, 2008, 126. un 127. lpp., un Berthoud, F., *La reconnaissance des qualifications professionnelles – Union européenne et Suisse-Union européenne*, Dossiers de droit européen, Nr. 30, Schulthess, Ženēva, 2016, 306.–334. lpp.

58 Skat. it īpaši spriedumus, 2009. gada 10. decembris, *Peśla* (C-345/08, EU:C:2009:771, 39. punkts), kā arī 2015. gada 6. oktobris, *Brouillard* (C-298/14, EU:C:2015:652, 55. punkts).

62. *Otrkārt*, saskaņā ar aplūkotajiem Grieķijas tiesību aktiem kvalifikāciju atzīšana ir saistīta ar vienai mediatoru pretendentu kategorijai piemērotiem *kompensējošiem pasākumiem*, *neveicot iepriekšēju novērtējumu par to*, vai iespējami pastāv *būtiskas atšķirības* salīdzinājumā ar iekšzemes apmācību, lai gan šāda vērtējuma vajadzība, pēc manām un Komisijas domām, izriet no Direktīvas 2005/36 14. panta un it īpaši no iepriekš minētajiem tā 1., 4. un 5. punktā ietvertajiem elementiem.

63. Proti, grozītā ministrijas Rīkojuma Nr. 109088 vienīgā panta A nodaļas 5. punktā ir paredzēts, ka gadījumā, ja tiek atzīts tāda atestācijas dokumenta līdzvērtīgums, kas iegūts ārzemēs vai ko izdevusi ārvalsts apmācības iestāde pēc Grieķijā sniegta apmācību kursa, Grieķijas mediatoru akreditācijas komisija var atzīt šo līdzvērtību apstākļos, kuri, manuprāt, neatbilst Direktīvā 2005/36 noteikto kritēriju veidiem un pārsniedz rīcības brīvību, ko tā atstāj dalībvalstu kompetentajām iestādēm šajā jomā [59]. Galvenokārt es uzskatu, ka minētie apstākļi nav piemēroti, lai iepriekš noteiktu, ka attiecīgās personas apgūtajā mācību kursā ietilpst mācību priekšmeti, kuri būtiski atšķiras no tiem, kas iekļauti uzņēmējā dalībvalstī prasītajā kvalifikāciju apliecinošajā dokumentā – tā, lai kompensācijas pasākums, kas paredzēts trūkumu novēršanai, būtu objektīvi nepieciešams, kā paredzēts minētās direktīvas 14. pantā.

64. *Treškārt*, Komisija uzskata, ka šā tiesiskā regulējuma ietvaros Grieķijas Republika esot pārkāpusi arī *diskriminācijas aizlieguma principu*, jo tā bija atstājusi spēkā valsts noteikumus, saskaņā ar kuriem mediatora akreditācijas pieteikuma iesniedzējiem, kas saņēmuši atestāciju ārvalstu apmācības iestādē [60], tiek prasīts pierādīt, ka tiem ir dalības pieredze vismaz trijās mediācijas procedūrās, lai gan šāda prasība neattiecas uz personām, kuras ieguvušas atestācijas dokumentu Grieķijas apmācības iestādē.

65. Es piekrītu šim viedoklim, vienlaikus uzskatot, ka šo trešo iebildumu var sajaukt ar iepriekš minēto otro iebildumu, jo tas arī ir vērsts uz grozītā ministrijas Rīkojuma Nr. 109088 vienīgā panta A nodaļas 5. punkta saturu, kas iepriekš tika izskatīts saistībā ar Direktīvu 2005/36, un ka, manuprāt, šajā direktīvā pašā ir ietverts aizliegums izmantot tādus profesionālo kvalifikāciju atzīšanas kritērijus, kam ir diskriminējošs raksturs [61].

66. *Visbeidzot*, es tāpat kā Komisija vēlos norādīt, ka *Grieķijas Republikas pretējie argumenti, ko tā šajā ziņā izvirzīja* pirmstiesas procedūras ietvaros, nav iedarbīgi. Konkrētāk, saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru [62] nav nozīmes tam, vai administratīvajā praksē, izskatot katru gadījumu atsevišķi, var atļaut nepiemērot Grieķijas tiesību aktu normas, kas neatbilst Direktīvai 2005/36, tostarp tās, saskaņā ar kurām vajadzīga iepriekšminētā pieredze [63].

67. Tādēļ es uzskatu, ka Komisija ir pietiekami juridiski pierādījusi Grieķijas Republikai pārmesto pienākumu neizpildi, ciktāl tas attiecas uz grozīto ministrijas Rīkojumu Nr. 109088, to lasot kopā ar Likumu Nr. 3898/2010, pamatojoties uz Direktīvu 2005/36.

59 Tādējādi minētā 5. punktā pirmajā daļā ir noteikts, ka "attiecīgā persona var apliecināt *pieredzi, kas atbilst vismaz trīs gadījumiem, kad tā piedalījusies mediācijas procedūrās* kā mediators, mediatora asistents vai vienas no pusēm padomdevējs", un piebilsts, ka "[šī] komisija *pēc saviem ieskatiem* var pieprasīt attiecīgajai personai kārtot *papildu eksāmenu*". Minētā punkta otrajā daļā attiecīgajai personai ļauts neapliecināt šādu pieredzi ar nosacījumu, ka "attiecīgās personas lietā iekļautā informācija kopumā skaidri apliecina tās tālākizglītību un *sistemātisku praksi mediācijas jomā un ka šis dokuments ticis iegūts vēlākais 2012. gada 31. decembrī*" (mans izcēlums).

60 Precīzāk – atestācijas dokumentu, kas iegūts ārvalstīs vai ko izdevusi atzīta ārvalstu apmācības iestāde pēc Grieķijā sniegta apmācības kursa.

61 It īpaši no Direktīvas 2005/36 13. panta izriet, ka dalībvalsts kompetentajai iestādei ir jāļauj piekļūt reglamentētai profesijai, tādai kā mediatora profesija, "saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem, kurus piemēro tās pilsoņiem". Tomēr apstrīdētie grozītā ministrijas Rīkojuma Nr. 109088 noteikumi pēc savas būtības var vairāk skart citu dalībvalstu pilsoņus nekā attiecīgās dalībvalsts pilsoņus, un tādēļ pastāv risks, ka šie citu valstu pilsoņi tiek nostādīti neizdevīgākā situācijā un tādējādi cieš no netiešas diskriminācijas.

62 Proti, pat ja praksē dalībvalsts iestādes nepiemēro ar Savienības tiesībām nesaderīgu valsts tiesību normu, tiesiskās drošības princips tomēr prasa, lai šī tiesību norma tiktu oficiāli grozīta (skat. it īpaši spriedumus, 1997. gada 13. marts, Komisija/Francija, C-197/96, EU:C:1997:155, 14. punkts; 2007. gada 5. jūlijs, Komisija/Beļģija, C-522/04, EU:C:2007:405, 70. punkts, kā arī 2013. gada 24. oktobris, Komisija/Spānija, C-151/12, EU:C:2013:690, 26. un 36. punkts).

63 Komisija uzsver, ka Grieķijas iestādēm piedāvātā iespēja nepiemērot kritēriju attiecībā uz pieredzi ir ierobežota, jo tā attiecas tikai uz tām personām, kas ieguvušas mediatora atestācijas dokumentu vēlākais 2012. gada 31. decembrī (skat. grozītā ministrijas Rīkojuma Nr. 109088 vienīgā panta A nodaļas 5. punkta otrās daļas otro teikumu un Likuma Nr. 3898/2010, kurā grozījumi izdarīti 2012. gadā, 14. panta 2. punktu).

V. Secinājumi

68. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus un neskarot citu šajā lietā minēto iebildumu izskatīšanu, es ierosinu Tiesai lemt šādi:

Pakļaujot akadēmiskās kvalifikācijas atzīšanas procedūru papildu prasībām, kas attiecas uz nepieciešamo sertifikātu saturu, un kompensācijas pasākumiem, iepriekš neveicot novērtējumu par to, vai, iespējams, pastāv būtiskas atšķirības salīdzinājumā ar iekšzemē sniegtu apmācību, Grieķijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu 13., 14. un 50. pantu, kā arī VII pielikumu.